

Begin oktober 2021 kreeg de ontvangstbunker een nieuw jasje aange-
meten. Sinds de openstelling op 31
mei 2020 was iedereen wel zo'n
beetje gewend geraakt aan de rode
bakstenen gevel van deze bunker.
Deze sprong werkelijk iedereen
direct in het oog. Maar sinds begin
oktober ligt deze bunker nu wat meer
verscholen in zijn omgeving.
Door het Bunkermuseum is een hele
studie gemaakt van de camouflage-
kleuren en het patroon dat tijdens de
oorlog op Vlieland werd gebruikt.
Het patroon is afgeleid van foto's in
de verzameling van het Bunkermu-
seum van o.a. barakken op de Oost-
Batterij. De gebruikte kleuren wer-
den gevonden op het internet op fora
waar anderen zich ook over deze
vraag hadden gebogen. Op enkele
bodenvondsten is de zandkleur, of
dunkelgelb ook aangetroffen, net als
de olijfgroene kleur.
Onze schilder, decoratieschilder
Wouter Koetsier had al eerder de
bunkers en onze werkplaats in de
camouflageverf gezet, recentelijk
heeft hij samen met zijn zoon Dirk
zich op onze ontvangstbunker uitge-
leefd en in no-time was de ont-
vangstbunker ook opgegaan in het
omliggende terrein.

12 MAANDEN OPEN

Op 31 mei 2020 gingen de deuren
van het Bunkermuseum Wn 12H
voor het eerst open voor het publiek.
En het publiek stroomde direct volop
toe.



Omdat Bunkermuseum Wn 12H nooit
officieel werd geopend, is er nooit over
gecommuniceerd. We haalden
weliswaar af en toe een krantenartikel
maar we moesten het met name hebben
van mond-op-mondreclame en de
oplettendheid van de bezoekers van het
eiland om bezoek te genereren.
Door de aanscherping van de corona-
regels eind 2020, moesten we vanaf 15
december helaas de deuren en hekken
van het museum weer op slot draaien.
Na een half jaar gesloten te moeten zijn,
mochten we op zaterdag 5 juni gelukkig
weer open. En weer stroomde het
publiek in groten getale toe.
Dit alles betekent dat we op 1 decem-
ber 2021 zo'n 12 maanden geopend zijn
geweest.
En hoeveel bezoekers, denkt u, zijn er
bij ons in die periode op bezoek ge-
weest? Dat waren er ruim 16.000.
Ja zeker, u leest het helemaal goed:
ZESTIENDUIZEND!!
Een ongelofelijk en duizelingwekkend
aantal. Dit hadden we met elkaar van
tevoren nooit voorzien.
Nou moeten we er wel rekening mee
houden dat de 12 maanden die we open
konden zijn, 2 zomerperiodes omvat-
ten. Dit kan een beetje vertekend beeld
geven. Maar toch: deze 16.000 zijn toch
maar mooi „in the pocket”!
In die 12 maanden, maar ook in de
maanden dat we niet open mochten

zijn, is er veel gebeurd. We hebben een
7.62 cm Infanteriekanone haubitze 290
verworven, er is een filmzaaltje
ingericht waar een permanent vertoning
van een korte film plaats vindt, we
hebben een werkend kassasysteem en
internet in de ontvangstbunker, er zijn
vitrines vernieuwd en tal van nieuwe
artikelen werden aangekocht of
geschonken.
Ook hebben we een eigen website die
bezoekt kan worden:
www.bunkermuseumvlieland.nl/.

En toen werd het 18 december en was er
een ingelaste persconferentie i.v.m. de
coronapandemie. Wat we al 'n beetje
vreesden, kwam uit. Weer moesten we
de deuren sluiten voor het publiek. Zo
werd in stilte het jaar 2021 afgesloten.

Eind januari 2022 mochten er weer
bezoekers toegelaten worden, met
handhaven van een aantal bescher-
mingsmaatregelen. Maar vanaf 25
februari waren er geen beperkingen
meer voor een bezoek aan het
Bunkermuseum Wn 12H. Ook de
openingstijden werden weer verruimd.
We hopen dat er de komende periode
geen beperkingen meer worden
opgelegd en een zonnige tijd tegemoet
gaan. De bezoekers weten ons gelukkig
nog steeds goed te vinden.

Zichtbare oorlogsrestanten op Vlieland

In de rubriek zichtbare oorlogsrestanten willen we het deze keer hebben over de enige overgebleven bunker op het eiland, buiten die van Wn 12H. En dan gaat het om de bunker die behoorde bij de Stelle Eisvogel, momenteel beter bekend als de kaasbunker.

Op het vuurtorenduin was een betrekkelijk kleine versterkte opstelling gebouwd met de aanduiding 11L. Een Luftwaffestelling dus. Hier waren ca. 9 manschappen o.l.v. enkele onderofficieren ondergebracht. Ze waren gelegerd in een woonbunker. Daarnaast bestond 11L uit nog vier andere bunkers.

In één daarvan stond o.a. de Funk Horchempfänger R-351 opgesteld, beter bekend als het Korfu-gerät.



En er was ook een keukenbunker. Deze was van een type bunker dat voor en door de Luftwaffe is gebouwd. Bij de Tiger-stelling op Terschelling zien we

deze ook. Deze bunker is na de oorlog door het waterleidingbedrijf als reinwater-kelder gebruikt. Het Korfu-gerät, officieel Funkmessbeobachtungsgerät geheten en genoemd naar een Grieks eiland, is de opvolger van de Naxos. Het is preciezer en heeft een grotere reikwijdte. Maar vreemd genoeg zijn deze erg weinig gebruikt, in tegenstelling tot de Naxos die wijdverbreid was.



De Korfu stond op Vlieland, op het Vuurboetsduin

Op 2 februari 1943 in Hendrik-Ido-Ambacht, vinden de Duitsers de restanten van een H2S-radar in een neergeschoten Stirling. Ze noemen de radar het Rotterdam Gerät, en meteen wordt het onderzoek herstart. Onder de codenaam Naxos zoeken Duitse wetenschappers -onder hoge druk van de legerleiding- naarstig naar een H2S-radar detector met automatische doelzoeker. Ze ontwikkelen een zeer ge-

avanceerde antenne, die 1300 of 2200 omwentelingen per minuut moest maken om de zeer hoge frequenties van de Engelse radars te kunnen herkennen. De versterkte signalen konden via een coaxkabel op een beeldscherm geprojecteerd worden. Het Naxos-systeem is een zoekradar, in tegenstelling tot zijn voorganger, de volgradar genoemd naar de stad waar het is ontwikkeld, Würzburg.

De kaasbunker en andere bunkers op het vuurtorenduin zijn er nog steeds en



dat is te danken aan Bunkermuseum Wn 12H.

Nadat het Waterleidingbedrijf de bunkers had afgestoten werd er een sloo-
pvergunning aangevraagd.

Vanuit het Bunkermuseum is daar bezwaar tegen aangetekend, en met succes. De op het vuurtorenduin aanwezige bunkers werden daarna in beheer aan het Bunkermuseum overgedragen.

UIT ONZE COLLECTIE

Wie weet het?

Bunkermuseum Wn 12H heeft inmiddels een ruime collectie artikelen opgebouwd die door het gehele museum heen aan het publiek worden getoond. Vaak zijn het artikelen waarvan iedereen onmiddellijk ziet wat het is of waar het voor werd gebruikt. Maar soms is dat niet direct duidelijk, althans niet voor iedereen.

In deze rubriek tonen we u hier (rechts) een voorwerp waarvan we van u graag horen wat het is en waarvoor het werd gebruikt.

Uw antwoord mag u opsturen naar jmjvanbommel@gmail.com.



Uit de inzenders met de juiste oplossing, trekt de redactie van de Bunkerkrant drie gelukkigen die het boekje:

„Interneeringsdepot Vlieland” zullen ontvangen.

Dit boekje beschrijft het interneeringsdepot dat op Vlieland was ingesteld van 7 mei 1938 tot 24 mei 1940 en waar 39 vnl.

Duitse mannen werden geïnterneerd omdat de Nederlandse overheid deze mensen wantrouwden.



Vrienden, bedankt!

Gedurende het jaar 2021 werd het Bunkermuseum Wn 12H gesteund door maar liefst 46 Vrienden (m/v). Zij doneerden in totaal een bedrag van €1572,50. Hiervoor is het Team van Bunkermuseum Wn 12H al deze mensen zeer erkentelijk.

Het museum heeft met dit bedrag een z.g. 6 cm Signalwerfer aangekocht. Met dit wapen, een soort mortier, werden 6 cm lichtgranaten afgeschoten die minimaal 300 m hoog gingen en daar aan een kleine parachute gedurende ca. 45 seconden een fel licht afgaven.

Deze apparaten waren in gebruik bij de Marine-artillerie en volgens Dirk Bruin stonden er twee opgesteld op Vlieland, één op de West Batterij en één op Wn 14H.

Met de aanschaf van dit zeldzame wapen was weliswaar een flink bedrag gemoeid maar we konden deze kans niet voorbij laten gaan.

Op dit moment zijn we bezig met de



plannen van de presentatie van Signalwerfer in de tentoonstelling. Ook hier zijn nog de nodige kosten gemoeid. Ons voornemen is om nog een verzoek voor financiële ondersteuning van de aankoop en presentatie van dit bijzondere object uit te doen gaan. Binnenkort meer hierover op onze website.

Duurzaam behoud van de collectie in de bunkers

Bunkermuseum Vlieland Wn12H is in opbouw en sinds eind mei 2020 opengesteld voor het publiek. Het complex is de afgelopen jaren gerestaureerd en exposeert in de bunkers haar WO2-Vlieland collectie, bestaande uit o.a. foto's, kaarten, gebruiksvoorwerpen, bodemvondsten. Er is ervaring opgedaan met de omstandigheden waarmee de collectie van het museum te maken heeft.

De bunkers zijn niet verwarmd, waardoor de atmosfeer in een viertal bunkers in het najaar, de winter en het voorjaar zeer vochtig is. In deze bunkers hangen de druppels aan het plafond. Hierdoor wordt de collectie aangetast. Vanwege de ondergrondse bouw van de bunkers in de duinen en de dikke betonconstructie, blijven de bunkers langdurig nat/ vochtig. Daarnaast is de zeer vochtige omgeving onprettig voor de vele bezoekers.

Airco's

Inmiddels zijn er door Airco Techniek Friesland vier Daikin-airco's in vier bunkers te geplaatst. Hiermee



wordt de luchtcirculatie bevorderd en de relatieve vochtigheid beheerst, waardoor dit laatste aanmerkelijk verlaagd wordt naar 50%. De collectie kan zo tegen aantasting door vocht worden beschermd en de bunkers hebben een aangename gevoelsatmosfeer voor de bezoekers. De omkasting van de airco's in de bunkers worden nog in Wn12H

kleuren geverfd, zodat de uitstraling authentiek is. De vier bunkers zullen de komende tijd worden ingericht met een thema expositie.



Zonnepanelen

Voor het opwekken van de elektriciteit willen wij zestig zonnepanelen op het terrein plaatsen. De zonnepanelen voorzien ook in de reguliere stroombehoefte van het museum (ontvangstruimte en verlichting bunkers). Via saldering van opbrengst en verbruik kunnen we het hoge verbruik en de beperkte opbrengst van elektriciteit in de winter, duurzaam compenseren. We zijn met de provincie Fryslân, Staatsbosbeheer en de gemeente Vlieland in gesprek over het plaatsen van de zonnepanelen. Naar verwachting kan het zonnepark in het najaar gerealiseerd worden.

Financiering

Voor het totale project is subsidie verstrekt voor het Natuur en Recreatiefonds Vlieland (Staatbosbeheer en gemeente Vlieland) en Iepen Mienskipsfûns Fryslân (Provincie Fryslân).

Het bunkermuseum moet circa €15.000 (30%) van de projectkosten financieren. Hiervoor zijn we op zoek naar sponsoren.

Leerlingen bezoeken Bunkermuseum Wn 12H

Op onze eilandschool De Jutter wordt het vak Vlielands onderwezen. Regelmatig worden daarbij thema's die met het eiland en de cultuur, geschiedenis en tradities van het eiland te maken hebben behandeld.



In dat kader bezochten groep 4 tot en met 8 van de basisschool en klas 1 en 2 van het VMBO op woensdag 16 maart Bunkermuseum Wn 12H.

Na een eerste ontvangst buiten bij de ontvangstbunker en een korte uitleg, ging de groep naar binnen om in het filmzaaltje de film te bekijken die een goed beeld geeft over hoe op de Waddeneilanden de Tweede Wereldoorlog werd ervaren. Ook het ontstaan van de Atlantikwall wordt daarin behandeld.

Hierna verzamelden de leerlingen en de begeleidende docenten van De Jutter zich weer buiten om in 4 groepen onder leiding van de gidsen Hans Stuivenga, Harry en Gerda van Keulen en Joost van Bommel rond geleid te worden door het museum. Er werd uitgebreid stil gestaan bij alle objecten, bunkers en geschutsofstellingen en de vele vragen die de kinderen stelden werden allemaal beantwoord.

Het bezoek aan Bunkermuseum Wn 12H werd tevens gebruikt als voorbereiding op de herdenking die op woensdag 23 maart in Bomenland zou plaatsvinden. School De Jutter heeft nl. het kleine monument in Bomenland, ter nagedachtenis aan de bemanning van de Stirling LK209, die in de vroege morgen van 23 maart 1945 daar crashte, geadopteerd. In de commandantenbunker zagen de kinderen foto's die na de crash zijn genomen en bekeken ze de vele brokstukjes die in de jaren na de oorlog werden verzameld op de crashsite.



Op 21 maart, voordat de kinderen en leerkrachten daadwerkelijk bloemen ging neerleggen bij het monument, heeft Dirk Bruin op school nog een uitvoerige uitleg gegeven over wat er toen precies is gebeurd. Dit is één van de educatieve taken die door het personeel van het museum wordt uitgevoerd.



Op 23 maart legden de kinderen, leerkrachten en ook enkele ouders tijdens een korte plechtigheid bloemen bij het monument. Hierna nam Dirk Bruin de groep mee naar de plek waar de Stirling bommenwerper ooit was neergekomen. Hij vertelde dat hij vele jaren geleden de hele plek had uitgekamd naar restanten van het toestel en de meegevoerde wapens en munitie. De kinderen zagen hun kans schoon en doken direct op hun knieën om te zien of ze nog iets konden vinden. En tot ieders verbazing duurde het niet lang voordat de eerste (delen van) hulzen en kogelpunten gevonden werden. Ook veel stukjes aluminium afkomstig van het wrak werden door de kinderen uit het zand gevist. Hierdoor werd de crash die precies 77 jaar geleden plaats vond ineens heel tastbaar voor de jeugd.





COLOFON


De Bunkerkrant is de nieuwsbrief van Bunkermuseum Wn 12H en verschijnt 4x per jaar.

Aan deze uitgave werkten mee:
Dirk Bruin
Cas Straatman
Erna Botjes
Tom Kruys

Redactie:
Joost van Bommel
jmjvanbommel@gmail.com
Volg ons ook op:

 BunkermuseumWn12H


 Wn12H


 @bunkermuseumvlieland

CONTACT

Bunkermuseum Wn 12H
Bezoekadres: Kantonierspad 1
8899 KD Vlieland

Postadres: Dorpsstraat 150,
8899 AN Vlieland

 06 4597 1074

 info@denoordwester.nl of
bunkermuseumwn12h@gmail.com

Openingstijden in de maanden april t/m augustus: di-woe-do en za-zo van 10.00 - 15.30 uur.
Verder incidenteel en op afspraak.

VRIENDEN

Steun ons werk en word ook Vriend van Bunkermuseum Wn 12H. Stuur hiervoor een e-mail naar:

info@denoordwester.nl met uw naam en adres en de vermelding: Vriend Bunkermuseum Wn 12H.

Maak een bedrag van €20,- (meer mag natuurlijk ook) op ons rekeningnummer: NL 61 INGB 0007256850 tnv Stichting De Noordwester, o.v.v. Vriend Bunker-museum Wn 12H met daarbij uw postcode en huisnummer.

Als Vriend ontvangt u onze nieuwsbrief en een Vriendenpas, waarmee u het hele kalenderjaar gratis toegang heeft tot het Bunkermuseum Wn 12H.